

Onderwerp Implementatieplan Omgevingswet en eindrapport
Impactanalyse Omgevingswet gemeente Groningen

Steller E. van Deelen

De leden van de raad van de gemeente Groningen
te
GRONINGEN

Telefoon 82 21

Bijlage(n) 1

Ons kenmerk 6469742

Datum 19-09-2017

Uw brief van

Uw kenmerk

Geachte heer, mevrouw,

Om meer inzicht te krijgen in de gevolgen van de Omgevingswet voor onze organisatie hebben we een impactanalyse laten uitvoeren door adviesbureau's Berenschot en BügelHajema in nauwe samenwerking met ons (het eindrapport is ter informatie bijgevoegd). Op 1 februari 2017 heeft Berenschot een tussenstand op hoofdlijnen gepresenteerd in uw commissie Ruimte en Wonen.

Met deze brief informeren we u hoe Berenschot de analyse van de gemeente Groningen in het kader van de komst van de Omgevingswet gedaan heeft, wat hun conclusies en aanbevelingen zijn, en hoe we mede op basis van deze analyse de implementatie van de wet vorm geven.

De Omgevingswet zal niet op 1 juli 2019 in werking treden. Inmiddels is duidelijk dat de invoeringsdatum uitgesteld zal worden met vermoedelijk 1 of 2 jaar. De wetgever beoogt met de invoering van deze wet het brede scala aan wet- en regelgeving in de fysieke leefomgeving te stroomlijnen en te vereenvoudigen, zodat een veilige en gezonde fysieke leefomgeving en een goede omgevingskwaliteit bereikt en in stand gehouden kan worden. Tegelijkertijd introduceert de Omgevingswet nieuwe beleidsinstrumenten, zoals de omgevingsvisie en het omgevingsplan, en een andere benadering van de fysieke leefomgeving. Bestuurlijke afwegingsruimte en een werkwijze waarbij integraliteit, gebiedsgericht werken en participatie nog meer centraal staan, kenmerken dit.

Met de Next City zetten we de eerste stappen om te komen tot een dergelijke omgevingsvisie. In dat traject kijken we ook, mede naar aanleiding van uw motie die bij het voorjaarsdebat 2016 is aangenomen, naar een nieuw kader voor bewonersparticipatie. Meer informatie over deze twee onderwerpen ontvangt u later dit jaar bij het Keuzedocument Next City.

De doelstelling

We moeten op de invoeringsdatum van de Omgevingswet klaar zijn om te kunnen werken met deze nieuwe wet, samen met onze ketenpartners, zoals de provincie, de

waterschappen, de Veiligheidsregio Groningen (VRG), de GGD en de Omgevingsdienst Groningen (ODG). In 2024 moeten we uiterlijk klaar zijn om volledig met het landelijke Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO) te kunnen werken en uiterlijk in 2029 moeten we één omgevingsplan voor ons hele grondgebied hebben.

Ambitie

We hebben de ambitie om eerder dan de uiterste (wettelijke) termijnen te werken met de Omgevingswet. Hierbij is het wel van belang dat dit ook mogelijk moet zijn. Met name de mogelijkheden of onmogelijkheden van het DSO spelen een rol. We willen in 2024 volledig in de geest van de Omgevingswet werken. Belangrijke aspecten hierbij zijn integraal, gebiedsprofielgericht (per gebied kunnen verschillende doelstellingen geformuleerd worden), digitaal, transparant en ketengericht werken (samenwerken met de reeds genoemde ketenpartners). Er moet ruimte gegeven worden aan initiatieven daar waar het kan, en daar waar het moet zullen ontwikkelingen gestuurd worden. Hierbij is het van belang dat we de beschikbare capaciteit gericht inzetten.

Ten aanzien van het nieuwe instrument omgevingsplan is de ambitie om in 2024 één digitaal omgevingsplan te hebben voor het gehele grondgebied in het DSO, en niet de gehele wettelijke overgangstermijn van 10 jaar te benutten.

Er zijn ook andere ambities vanuit onze organisatie die we nadrukkelijk meenemen vanuit het project Omgevingswet, zoals die er zijn op het gebied van dienstverlening en ICT. Zo hebben we voor dienstverlening de volgende ambitie geformuleerd: wij zijn één concern voor onze klanten, onze dienstverlening is snel, zeker en efficiënt, onze dienstverlening is transparant en onze dienstverlening is vraag gestuurd en mensgericht.

Voor ICT richten onze inspanningen zich op de volgende 4 thema's: digitalisering van de dienstverlening, samenwerking met de samenleving (participatie), samenwerken met andere overheden (één overheid-principe) en digitalisering van de bedrijfsvoering (o.a. zoveel mogelijk papierloos werken).

Onze van belang zijnde (inhoudelijke) doelstellingen, ontwikkelrichtingen worden benoemd in de omgevingsvisie (The Next City). De omgevingsvisie gaat verder dan alleen de doelstellingen uit het ruimtelijk domein. Ook aspecten uit het sociaal domein, zoals gezondheid, dat in de Omgevingswet een belangrijke plek heeft gekregen, komen aan bod. Het vertalen van de (ruimtelijke) doelstellingen van de omgevingsvisie in regels vindt plaats in het gemeentelijk omgevingsplan.

De doelstellingen kunnen per gebied verschillen. In de omgevingsvisie wordt daarom een aantal gebiedsprofielen opgenomen. Hierbij moet aangegeven worden wat we met een bepaald gebied willen gaan doen. Politieke keuzes moeten gemaakt worden. De gemeenteraad is volgens de regels uit de nieuwe Omgevingswet meer kader stellend dan nu het geval is. Zij stelt ook de omgevingsvisie en het omgevingsplan vast. Dit betekent dat de raad met name aan de voorkant van het proces sturend zal moeten zijn. De aanvraagprocedures voor een omgevingsvergunning hebben straks bijna allemaal een wettelijke termijn van 8 weken, waardoor een invloed vanuit de raad op initiatieven in deze fase nauwelijks mogelijk wordt.

Impactanalyse Omgevingswet gemeente Groningen

De impactanalyse is gestart eind augustus 2016 en is in mei 2017 afgerond. Op 1 februari 2017 heeft het bureau een tussenstand op hoofdlijnen gepresenteerd in uw commissie Ruimte en Wonen.

Bij de uitvoering van de impactanalyse zijn 5 sporen gevolgd, te weten: “Politiek-bestuurlijke visie en beleidsvorming”, “Samenwerking in bestuurlijke ketens”, “Financiën, formatie en organisatie”, “Digitalisering en ICT” en “Werkwijze, houding en gedrag”.

De verwachtingen die we aanvankelijk van de Omgevingswet en van de impactanalyse hadden, hebben we moeten bijstellen. Aanvankelijk gingen we er vanuit dat na het bekend worden van de amvb's en de invoeringswet Omgevingswet, en na de impactanalyse het helder zou zijn hoe de gemeente Groningen er bij de invoering van de Omgevingswet precies uit zou moeten zien. De regelgeving is echter nog niet uitgekristalliseerd en gaat bovendien niet exact bepalen hoe de gemeenten in de ‘geest van de Omgevingswet’ moeten gaan werken. De wetgeving biedt de gemeenten juist de ruimte om zelf invulling te geven aan de veranderopgaven. Landelijk zien we dan ook terug dat elke gemeente zijn veranderopgave vorm probeert te geven. Hoewel de gemeenten erg divers zijn, kunnen we veel van elkaar leren.

De impactanalyse heeft ons wel handvaten en prioriteiten geleverd hoe we de veranderopgave kunnen aanpakken. We hebben een implementatieplan opgesteld, dat desgevraagd beschikbaar is, waarin we ingaan op *hoe* we omgaan met de conclusies en aanbevelingen van deze impactanalyse en welke werkzaamheden we moeten gaan verrichten.

Uit de impactanalyse blijkt dat we de implementatie van de Omgevingswet voortvarend ter hand hebben genomen. Er is een projectgroep ingericht waarin vertegenwoordigers uit diverse geledingen van de gemeente zitting hebben. Deze projectgroep heeft een plan van aanpak opgesteld en uiteenlopende acties ondernomen. Daarbij gaat het onder meer om het organiseren van tal van voorlichtingsbijeenkomsten binnen alle geledingen van onze organisatie (organisatie, management, bestuur maar ook uw raad), begeleiden van de impactanalyse, volgen van landelijke en regionale ontwikkelingen, enzovoorts. Ook is in beeld gebracht welke organisatieonderdelen geraakt worden door de Omgevingswet.

Een belangrijke opbrengst daarvan is dat het overgrote deel van onze organisatie van de Omgevingswet heeft gehoord. Mede door de impactanalyse is ook het bewustzijn van de brede impact die de wet gaat hebben, toegenomen en groeit het enthousiasme om met de implementatie aan de slag te gaan. Een belangrijke stap is daarmee gezet.

Nagenoeg alle medewerkers en bestuurders waarmee door Berenschot is gesproken (zowel in de interviews als tijdens de workshops en werksessies) hebben uitgesproken dat Groningen in 2024 geheel in de geest van de Omgevingswet zou moeten werken. Berenschot heeft de uitspraken van de medewerkers en bestuurders vertaald als ‘naar buiten gericht’, ‘innovatief’, ‘ambitieuw’ met ‘oog voor het specifieke karakter van gebieden’. Er is daarmee sprake van een ruimschoots gedeelde ambitie. Tegelijkertijd ligt er een grote opgave om van ambitie naar realiteit te komen.

Spoor 1 Politiek-bestuurlijke visie en beleidsvorming

De aanpak van gebieden als het A-kwartier en de rode loper Westpoort maken duidelijk dat de geest van de Omgevingswet al veel langer door de gemeente waart, met inbegrip van de noodzakelijke lenigheid en welwillendheid om de ingeslepen routines bij te stellen.

De Omgevingswet vraagt om een organisatie en bestuur die op drie principes draait:

1. Het vermogen om actuele ruimtelijk-maatschappelijke uitdagingen binnen de gemeente te herkennen en daarop in te spelen.
2. Durven vertrouwen op de eigen verantwoordelijkheid van burgers en bedrijven. Controleren niet vooraf, maar achteraf.
3. Uitnodigen tot meedoen en bijdragen aan de leefomgeving.

We zijn goed op weg om ons voor te bereiden op de transformatie in het ruimtelijk domein. Het gaat er nu vooral om de ingezette weg te slijpen aan de uitgangspunten van het Omgevingswetproces.

Aanpak:

We zijn bezig met het maken van een omgevingsvisie (The Next City), waarin we gaan aangeven hoe we willen omgaan met onze burgers en bedrijven (participatie) en wat onze rol (sturend, faciliterend, etc.) in bepaalde gebiedsprofielen wordt.

Er wordt deels al in de geest van de Omgevingswet gewerkt. We gaan ervaringen daarvan delen. Daarnaast starten we diverse pilots op of omarmen we pilots met als doel om ons voor te bereiden op de komst van de Omgevingswet. Zo gaan we pilots doen ten behoeve van het maken van een omgevingsplan (voor een beheersgebied, voor een gebied waarbij een thematische aanpak gebruikt wordt en voor een gebied waarbij een volledig integrale en gebiedsprofielgerichte aanpak gebruikt wordt) en het werken in de geest van de Omgevingswet (wijkwelstand, vergunningverlening). Bij de reeds lopende pilots, zoals de Kiosk (een onderdeel waar 'simpelere' vergunningen meer integraal en sneller afgehandeld worden) en de proeftuin Woldwijk in Ten Boer (het mogelijk maken van diverse tijdelijke activiteiten, zoals het wonen in 'tiny houses'), zullen we waar mogelijk in samenspraak doelstellingen bijstellen of toevoegen. Hierbij nemen we, zoals we vanaf de start van het project al hebben gedaan, onze gehele organisatie nadrukkelijk mee in dit leertraject.

Spoor 2 Samenwerking in bestuurlijke ketens

De Omgevingswet gaat uit van een intensivering van regionale samenwerking bij zowel de invoering als de uitvoering van de wet. Zo zullen de omgevingsvisie en het omgevingsplan gezien hun grensoverschrijdende effecten in de regel met omliggende gemeenten worden opgesteld dan wel afgestemd. Datzelfde geldt voor de provincie en de waterschappen. Ook de GGD en de VRG dienen op onderdelen te worden betrokken.

De huidige samenwerking tussen ons en andere overheidsorganisaties is over het

algemeen te typeren als goed. Samenwerking komt zowel ad hoc als op basis van structureel overleg tot stand, zowel waar het noodzakelijk is in de uitvoering als waar het nuttig is voor beleidsvorming. Berenschot beveelt wel aan om hier meer gestructureerde aandacht aan te schenken.

Aanpak:

We nemen reeds actief deel aan het Regionaal Platform Omgevingswet, waarin de ketenpartners in de provincie Groningen (de provincie, de waterschappen, de gemeenten, de GGD, de VRG en de ODG) vertegenwoordigd zijn met als doel om gezamenlijk op te trekken bij de implementatie van de Omgevingswet. Belangrijke pijlers hierbij zijn het uitwisselen van kennis en het delen van ervaringen, en het oppakken van de digitale informatievoorziening. Tevens gaan we de ketenpartners betrekken bij de uitwerking van de Groningse Meetlat (zie ook spoor 5) en bij de uitwerking van de werkprocessen.

Spoor 3 Financiën, formatie en organisatie

Gemeenten moeten een nieuw bekostigingsmodel (bedrijfsmodel) ontwikkelen voor de taken die te maken krijgen met de Omgevingswet.

In de overgangsfase naar dit nieuwe bekostigingsmodel krijgen gemeenten te maken met een financieel risico. Als gevolg van de Wet private kwaliteitsborging¹ mogen gemeenten minder bouwleges vragen, terwijl werkzaamheden verschuiven naar de handhaving en de kosten (met name kosten van formatie en overhead) blijven doorlopen. Dit terwijl we relatief hoge legesopbrengsten hebben, zoals blijkt uit de door Berenschot opgestelde benchmark.

De huidige organisatiestructuur zou in de basis in staat moeten zijn om de eisen vanuit de Omgevingswet in te vullen, waarbij twee aanbevelingen worden opgepakt:

1. Flexibilisering kostenstructuur: De financiële onzekerheid die de nieuwe wetgeving veroorzaakt in combinatie met het feit dat we relatief veel legesopbrengsten hebben met relatief veel formatie en (daarmee gepaard gaande) kosten zorgt voor een risico. Om met dit risico om te gaan, adviseert Berenschot flexibilisering van de kostenstructuur, zodat we flexibel (“adaptief”) in kunnen spelen op de ontwikkelingen (bijvoorbeeld door het hebben van tijdelijke krachten).
2. Strategische personeelsplanning (SPP): m.b.v. SPP tijdig kunnen anticiperen op de toekomstige behoefte aan bezetting, taken en competenties van de medewerkers.

Aanpak:

Bij de afdeling Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving (VTH), waar de omgevingsvergunningen afgehandeld worden en die voor een belangrijk deel bekostigd wordt door de bouwleges, bestaat er al een flexibele schil met tijdelijke krachten. Samen met in ieder geval het management van VTH bekijken we of een verdere flexibilisering van onze organisatie nodig is.

---

¹ Private kwaliteitsborging is een samenhangend stelsel van kwaliteitseisen en -procedures waarmee marktpartijen aantoonbaar garanderen dat het te realiseren bouwplan bij oplevering een bepaald kwaliteitsniveau (Bouwbesluit) heeft. Dit betekent dat door het gemeentelijk bouw- en woningtoezicht voor bepaalde soort aanvragen omgevingsvergunning geen toetsing en toezicht op Bouwbesluit-aspecten mag plaatsvinden in het vergunningsverleningstraject. De behandeling van het wetsvoorstel in de 1e Kamer is op 11 juli aangehouden. Naar verwachting zal er binnen een jaar een aangepast voorstel liggen.

Hoewel strategische personeelsplanning niet één van de op te leveren resultaten van het project is (zie ook de paragraaf 'De resultaten'), wordt er wel door het project input voor geleverd. Vanuit de projectorganisatie wordt er gestuurd op de SPP.

Spoor 4 Digitalisering en ICT

De veranderopgave vanuit de Omgevingswet op het gebied van ICT en digitalisering is groot. Tegelijkertijd is de specifieke invulling van deze opgave niet altijd even duidelijk. Voor de Omgevingswet is het belangrijk dat informatie eenvoudig, snel en deelbaar is binnen de gemeente, met ketenpartners, burgers en ondernemers. Berenschot constateert dat aan deze randvoorwaarde in Groningen nog niet wordt voldaan. Zo zijn de werkprocessen nog niet digitaal en is er op het gebied van digitalisering van het archief sprake van een achterstand.

Vier aanbevelingen:

1. Zorg voor een verbinding tussen de Omgevingswet en het traject met betrekking tot outsourcing.
2. Zorg dat digitalisering meer is dan alleen het omzetten van papieren processen in bestaande systemen.
3. Bij de aanschaf van nieuwe systemen, vervanging van systemen of het inrichten van processen moet strikter en dwingender de focus gelegd worden op werken met landelijke standaarden.
4. Maak concrete afspraken over de methode van digitaal archiveren.

Aanpak:

Er wordt gewerkt om de verbinding tussen de outsourcing ICT en de omvangrijke implementatie van de Omgevingswet te realiseren. I&A maakt in verband met het belang van dit spoor structureel deel uit van zowel de projectgroep als de stuurgroep. Bestuurlijk is er aansturing van zowel uit de zijde van de ICT als vanuit de zijde van de ruimtelijke ordening.

We verbinden deze projecten aan elkaar op het vlak van informatie-uitwisseling. In de strategische visie ICT Omgevingswet wordt een relatie gelegd met de bestuurlijke doelen van de outsourcing van I&A. Daarnaast wordt een risico analyse uitgevoerd m.b.t. outsourcing van de ICT taken.

Digitale procesafhandeling vergt in veel gevallen andere routes en mogelijkheden tot vooraf invullen en controleren. Door met een frisse blik te kijken naar de werkprocessen kan de Omgevingswet ook een motor zijn om (digitale) dienstverlening aan burgers en ondernemers te faciliteren. Dit wordt vormgegeven in nauwe samenhang met onder andere de uitwerking van de werkprocessen en de werkwijze, houding en gedrag van medewerkers.

We digitaliseren het archief (voorbereiding 2017-2018, uitvoering 2019-2021) en gaan de hoofdprocessen digitaliseren. Hierbij is volledig digitaal volgens landelijke standaarden leidend.

We zetten in op het verder uitrollen van 'zaakgericht werken' door projecten op te starten waarin processen van het ruimtelijk domein worden gedigitaliseerd. Ook zonder de invoering van de Omgevingswet is dit noodzakelijk. Daarnaast stellen we een visie op

voor strategisch datamanagement en archivering van oude- en niet digitale stukken. Het tijdspad voor de digitalisering is als volgt bepaald:

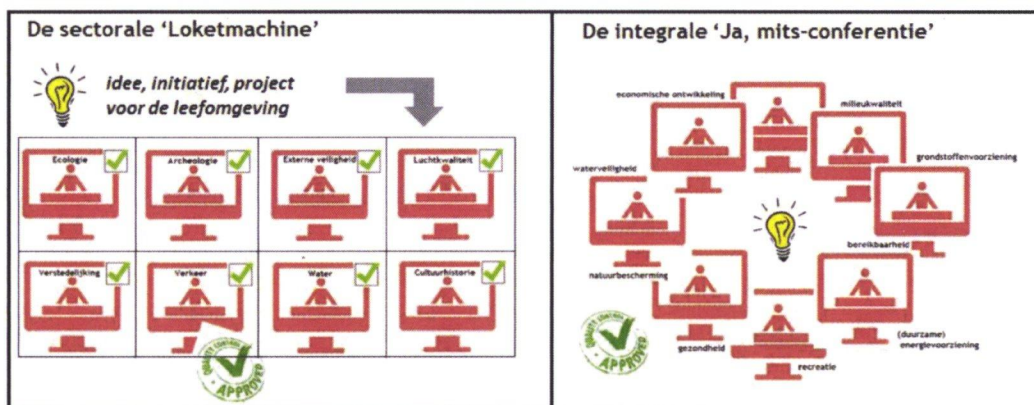
- Op 1-7-2019 moeten we digitaal werken;
- Op 1-1-2020 moeten we informatie in de keten digitaal kunnen uitwisselen;
- Op 1-1-2022 hebben we een digitaal (bouw)archief;
- Op 1-1-2024 werken we volledig digitaal met het landelijke DSO.

We maken afspraken over de methode van digitaal archiveren. Hierdoor wordt de achterstand van het digitale archief in ieder geval niet groter. In het kader van aansluiten op het DSO kan later (2020 en verder) het volledige archief duurzaam, digitaal ontsloten worden, waarbij documenten die benodigd zijn bij het nemen van besluiten met rechtsgevolgen voorrang dienen te krijgen.

Spoor 5 Werkwijze, houding en gedrag

De volgende gedragsaspecten horen volgens de wetgever bij het werken volgens de Omgevingswet:

- Integraal werken in plaats van sectoraal werken.
- Interactie met burgers en bedrijven (meer gelijkwaardig, faciliterend, oplossingsgericht, vanaf de start betrekken).
- Van 'nee tenzij, naar ja mits' (uitgaan van vertrouwen, meedenken, zaken mogelijk maken).

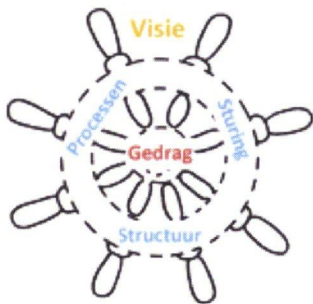
Het bovenstaande figuur geeft een karikatuur beeld van hoe de sectorale benadering nu is, en hoe deze in de geest van de Omgevingswet zou moeten zijn. Van 'nee tenzij naar ja mits'. In de linker situatie staat de regelgeving centraal en in de rechter situatie staat het initiatief centraal. De Omgevingswet biedt de gemeenten ook de mogelijkheid om in bepaalde gebieden binnen een gemeente strenger te zijn met het toelaten van mogelijkheden dan in andere gebieden. Voor een gebied als de binnenstad zou een behoudende koers, die meer ligt bij 'nee tenzij' dan bij 'ja mits' gekozen kunnen worden.

Om concreet inzicht te krijgen in het verschil (de 'gap') tussen de bestaande en de

gewenste situatie zijn de volgende 6 aspecten van de gemeentelijke organisatie onderzocht: visie/beleidsontwikkeling, sturing, structuur, werkprocessen, informatie(voorziening) en gedrag. Samengevat gaat het hierbij om 'het stuurwiel van een organisatie qua werkwijze, houding en gedrag'.

Op alle onderdelen van het stuurwiel is een verschil waarneembaar. Het grootste verschil bestaat bij informatie(voorziening), gevolgd door gedrag. Het verschil is het kleinste bij het onderdeel visie.

Deze verschillen kunnen het beste gedicht worden door een samenhangende en geïntegreerde aanpak te ontwikkelen met interventies die gelijktijdig een verandering realiseren op meerdere (lieft alle zes) aspecten van het stuurwiel en dit vooral niet separaat per thema te doen.

Aanbevelingen voor het overbruggen van de verschillen:

1. Maak van het project een programma: een programma is gericht op het realiseren van doelen c.q. gewenste effecten. Om in een programma de gewenste effecten te realiseren, zijn zowel projecten als inzet van de lijn organisatie nodig.
2. Zorg voor doorontwikkeling van het aspect visie/beleid (Groningse meetlat): dit betreft het concretiseren van de visie en het beleid van de gemeentelijke organisatie ten aanzien van het werken met de Omgevingswet. Het doel van deze concretisering is het creëren van kaders voor de uitwerking van de vijf andere aspecten van het stuurwiel. Het gaat dan bijvoorbeeld om het ontwikkelen van kaders voor begrippen als 'integraal werken' en 'participatie'².
3. Start met herontwerp van één van de werkprocessen in het fysieke domein: het is raadzaam om alvast aan de slag te gaan met het omgevingswetproof herontwerpen van één van de werkprocessen van het ruimtelijke domein. Er kan bijvoorbeeld gekozen worden voor doorontwikkeling van de eerder genoemde Kiosk. Hierbij is het van belang bij het herontwerp van het geselecteerde werkproces om in samenhang (geïntegreerd) meerdere aspecten van het stuurwiel te adresseren.

Een algemene aanbeveling is om via gerichte pilots ervaring op te gaan doen met de nieuwe werkwijze, waarbij ook de te maken keuzes door het college inzake omgevingswaarden, zoals het toegestane geluidsniveau in een bepaald gebied, getest kunnen worden. De reeds ingezette coördinatiemechanismen als programmasturing, de inzet van ontwikkelmanagers en diverse afstemmingsoverleggen bij vergunningverlening,

² Vanuit het project The Next City is hierover met de klankbordgroep van de raad al overleg. De participatie zal breder (het geldt bijvoorbeeld al voor de gehele Omgevingswet) ingestoken worden.

waarbij knelpunten bij initiatieven integraal besproken worden, moeten deel uit gaan maken van de nieuwe werkwijze die de Omgevingswet verlangt.

Aanpak:

De implementatie van de Omgevingswet blijft een project. De gewenste doelen en effecten kunnen ook gerealiseerd worden via een projectstructuur. Zoals bij spoor 1 al is aangegeven nemen we onze hele organisatie mee. Via de structuur van de projectorganisatie met zowel een bestuurlijke als een ambtelijke stuurgroep, en het aanhaken van het project bij de klankbordgroep The Next City van uw raad, is voldoende waarborg ingebouwd om onze hele organisatie mee te nemen.

We gaan de “Groningse meetlat” ontwikkelen. Deze meetlat moet de basis gaan vormen hoe de gemeente Groningen de komende jaren wil gaan werken.

Alle werkprocessen moeten uitgewerkt worden, beginnend bij het vergunningverleningsproces. Onze werkprocessen moeten niet alleen voldoen aan de nieuwe, gewijzigde regelgeving, maar ook aan de Groningse meetlat.

De Groningse veranderopgave

De Groningse veranderopgave kent, zoals uit de impactanalyse blijkt en ook bij meerdere gemeenten het geval is, twee belangrijke pijlers, te weten: de opgave voor ons (voor wat betreft werkwijze, houding en gedrag) en de digitaliseringsopgave.

Het gedachtegoed van de Omgevingswet vraagt in zijn algemeenheid nieuwe competenties of een accentverschuiving van competenties bij bestuurders, management en medewerkers. Zo moeten de sectorale beleidskaders en de vergunningverlening, toezicht en handhaving nog meer dan nu het geval is integraal benaderd worden. Er moet ingespeeld kunnen worden op actuele ruimtelijk-maatschappelijke uitdagingen binnen de gemeente, waarbij we ook meer moeten durven vertrouwen op de eigen verantwoordelijkheid van burgers en bedrijven. Door een benadering met gebiedsprofielen is het mogelijk om de opgave per gebied te variëren. Waar het nodig is treden we meer sturend op, en waar dat minder nodig is, hebben we meer een regisserende of faciliterende rol.

We moeten net als de andere gemeenten aansluiten op het landelijke DSO. Om dat te kunnen bewerkstelligen is het van belang dat de gemeentelijke werkprocessen digitaal zijn. Veel werkprocessen zijn nog niet (volledig) digitaal. Er wordt voor een belangrijk deel nog met papieren documenten gewerkt. De informatie moet digitaal, transparant en op een gemakkelijke wijze toegankelijk zijn voor de burgers, bedrijven en onszelf. Deze informatie komt niet alleen van de gemeente zelf, maar ook van de ketenpartners als de provincie, de waterschappen, de ODG en de VRG, en van bronhouders van diverse basisregistraties.

Een ander belangrijk onderdeel van de veranderopgave is de reikwijdte van de regelgeving. Enerzijds is deze bepaald door het Rijk. Het Rijk bepaalt welke wetten en regels opgaan in de Omgevingswet. Wij kunnen zelf echter meer dan ooit ook bepalen welke regels waar van toepassing zijn binnen de gemeentegrenzen (lokaal maatwerk), en hebben invloed op de vergunningplicht van (bouw)werkzaamheden. In een aantal

gevallen kunnen ze ook voor bepaalde thema's, zoals geluid, geur en trillingen zelf de grenswaarden binnen de door het Rijk wel of niet bepaalde bandbreedte vaststellen (de lokale afwegingsruimte).

De resultaten

De implementatie van de Omgevingswet is een langdurig traject. Om vanaf de invoeringsdatum goed met de wet te kunnen werken, zijn een aantal resultaten op 1 januari 2019³ minimaal noodzakelijk. De belangrijkste resultaten die vanuit het project dan in ieder geval gerealiseerd moeten zijn, zijn:

- De evaluatie van diverse pilots.
- Voorstel voor de organisatie met daarin
  - Wijze van dienstverlening.
  - Een voorstel wat de Groningse manier van omgevingswetproof werken is (de Groningse Meetlat); de verschillende hoofd-werkprocessen moeten uitgewerkt zijn (inhoudelijk en procesmatig).
- 7 omgevingswetproof beschreven hoofdwerkprocessen (inclusief procesbeschrijvingen/werkwijzen, ICT behoeftes, functies, taken, benodigde competenties, capaciteitsinschatting en gedragscomponent):
  - visie, programma's en beleidsvorming
  - maken van plannen (omgevingsplan, ruimtelijke/stedebouwkundige plannen)
  - vergunningverlening
  - toezicht
  - handhaving
  - basisregistraties
  - dienstverlening
- Totaaloverzicht ICT-behoefte en archivering inclusief advies over tempo en richting.
- Voorstel (hoofdstukindeling / geraamte) omgevingsplan.
- Doorkijk na 1 januari 2019 (fasegewijze uitwerking omgevingsplan, update omgevingsvisie, volledig digitaal volgens landelijke standaarden, inclusief voorstel over wie, wat gaat doen en planning en begroting op hoofdlijnen).

Financiën

De Omgevingswet biedt nog geen duidelijkheid over wat precies noodzakelijk is en hoe het landelijke digitale stelsel Omgevingswet (DSO) eruit ziet. Voor de implementatie van de Omgevingswet zijn extra financiële middelen nodig om tot een goede implementatie te komen. In de voorjaarsbrief 2017 hebben we daarom voor 2018 € 1 miljoen opgenomen voor het digitaliseren van het (bouw)archief, de digitalisering van de werkprocessen, het

---

³ Deze datum is nu gekoppeld aan de invoeringsdatum van de Omgevingswet van 1 juli 2019, waarvan we nu weten dat deze met mogelijk 1 of 2 jaar uitgesteld wordt. Na het definitief worden van de nieuwe datum wordt bekeken of de datum van 1 januari 2019 (voor een aantal resultaten) naar achteren geschoven moet worden..

uitvoeren van pilots en voorbereiding op het verplichte omgevingsplan. De benodigde middelen voor de jaren na 2018 komen terug bij de begroting 2019 en verder.

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende geïnformeerd te hebben.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Groningen,

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Peter den Oudsten', written over a horizontal line.

de burgemeester,
Peter den Oudsten

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Peter Teesink', written over a horizontal line.

de secretaris,
Peter Teesink